

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2021-2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	WSPÓŁCZESNE NAZEWNICTWO
Kod przedmiotu/ modułu*	PS45_II. 5
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	Polonistyka stosowana
Poziom kształcenia	Studia I stopnia
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr studiów	Rok II, semestr 3 lub rok III, semestr 5
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot do wyboru
Język wykładowy	Język polski
Koordynator	Dr hab. prof. UR Ewa Oronowicz-Kida
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr hab. prof. UR Ewa Oronowicz-Kida Dr hab. prof. UR Agnieszka Myszka Dr Małgorzata Kułakowska

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
			20					10 samokształcenie	3

1.2. Sposób realizacji zajęć

☒ zajęcia w formie tradycyjnej

☒ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu /modułu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiadomości z zakresu nauki o języku na poziomie szkoły średniej
Podstawowe wiadomości z historii języka polskiego i historii kultury oraz polskiej ortografii

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu/modułu

C1	Zapoznanie studentów z systemem nazw własnych w języku polskim
C2	Zapoznanie z przemianami zachodzącymi w sferze propriальной na przestrzeni wieków
C3	Wykształcenie umiejętności analizy, interpretacji, zapisu i odmiany nazw własnych w kontekście przemian kulturowych

3.2 Efekty kształcenia dla przedmiotu/ modułu (wypełnia koordynator)

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
EK_01	Student/ka zna przedmiot i zadania onomastyki, ma wiedzę o powiązaniu onomastyki z historią, psychologią, pragmatyką komunikacyjną	K_W07
EK_02	Student/ka zna metodologię badań onomastycznych ze szczególnym uwzględnieniem najnowszych kategorii propriálních	K_W01
EK_03	Student/ka umiejętnie stosuje określone metody analizy nazw własnych, określa ich rodzaje, ustala motywację	K_U01
EK_04	Student/ka rozpoznaje różne rodzaje propriów, przeprowadza ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem metod typowych dla badań onomastycznych, wskazuje związki propriów z historią, kulturą i socjologią	K_U04
EK_05	Student/ka ma świadomość konieczności ciągłego poszerzania swoich kompetencji językowych z zakresu wiedzy o współczesnym języku polskim, a zwłaszcza jego sferze propriальной	K_K01

3.3 Treści programowe (wypełnia koordynator)

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
<i>Nie dotyczy</i>

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1. przedmiot i zadania onomastyki. Historia badań onomastycznych, metodologia badań, główne ośrodki badań nazewnictwa w Polsce
2. Podobieństwa i różnice między wyrazami pospolitymi i nazwami własnymi
3. Przełom w 1989 i jego konsekwencje dla języka polskiego, a zwłaszcza jego systemu nazewniczego
4. Antroponimia (imiona, nazwiska) – współczesne mody nazewnicze, uwarunkowania prawne, morfologiczne wykładniki płci
5. Toponimia – od przysiółka do nazwy ulicy – zmiany w nazewnictwie geograficznym
6. Chrematonimia jako wytwór współczesnej cywilizacji (wąska i szeroka definicja terminu, serie nazewnicze, irradycja onimiczna)
7. Metodologia badań chrematonimów – przygotowanie do badań własnych
8. Medioonomastyka jako progresywny dział nauki o nazwach własnych

9. Ortografia i odmiana nazw własnych
10. Omówienie prac studentów

3.4 Metody dydaktyczne

analiza tekstów kultury

projekt badawczy (praca badawcza – analiza wybranej kategorii nazw)

praca w grupach

dyskusja

praca z leksykonami

ćwiczenia praktyczne (ortograficzne, gramatyczne)

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć, ocena wystąpień ustnych (prezentacji, referatów)	Konwersatorium
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, ocena pracy zaliczeniowej	Konwersatorium
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć, ocena pracy zaliczeniowej	Konwersatorium
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć, ocena pracy zaliczeniowej, obserwacja czasie konsultacji indywidualnych, ocena wystąpień ustnych (prezentacji, referatów)	Konwersatorium
EK_05	obserwacja w trakcie zajęć, obserwacja czasie konsultacji indywidualnych, ocena wystąpień ustnych (prezentacji, referatów)	Konwersatorium

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest czynny udział w zajęciach (dopuszcza się jedną nieusprawiedliwioną nieobecność). Na ocenę końcową wpływ mają następujące czynniki:

1. napisanie pracy zaliczeniowej (w ramach samokształcenia) – 50% oceny
2. aktywność na zajęciach, przygotowywanie się do nich – 20%
3. krótkie referaty lub prezentacje – 20%
4. obecność na zajęciach – 10%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	20
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	5

Samokształcenie	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, czytanie literatury, gromadzenie materiału, napisanie referatu itp.)	35
SUMA GODZIN	70
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	<i>Nie dotyczy</i>
zasady i formy odbywania praktyk	<i>Nie dotyczy</i>

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Górnowicz H., <i>Wstęp do onomastyki</i>, Gdańsk 1988. • Grzenia J., <i>Słownik nazw własnych. Ortografia, wymowa, słowotwórstwo i odmiana</i>, Warszawa. • Jakus-Borkowa E., 1987, <i>Nazewnictwo polskie</i>, Opole 1980. • <i>Polskie nazwy własne. Encyklopedia</i>, red. E. Rzetelska-Feleszko, Warszawa – Kraków 1998.
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gałkowski A. 2008: <i>Chrematonimy w funkcji kulturowo-użytkowej</i>, Łódź: Wydaw. Uniwersytetu Łódzkiego. • Górny H. 2003: <i>Tendencje onimiczne w nazwach krakowskich aptek</i>, „Acta Onomastica” 44, Praga, s. 15–28. • Mrózek R. (red.), 2004, <i>Nazwy własne w języku, kulturze i komunikacji społecznej</i>, Katowice. • Myszka A., 2016, <i>Urbanonimia Rzeszowa. Językowo-kulturowy obraz miasta</i>, Rzeszów. • Oronowicz-Kida E., 2014, <i>Oficjalne nazwy wiejskich ulic w województwie podkarpackim. Studium językowo-kulturowe</i>. Rzeszów. • Rospond S., 1976, <i>Mówią nazwy</i>, Warszawa. • Rutkiewicz-Hanczewska M. 2013: <i>Genologia onimiczna. Nazwa własna w płaszczyźnie motywacyjno-komunikatywnej</i>, Poznań: Wydaw. Poznańskie. • Rutkiewicz-Hanczewska M. 2014: <i>Moda w zakresie morfologii współczesnych emporionimów</i>, „Poznańskie Spotkania Językoznawcze”, nr 27, s. 135–144, [dostęp na:] http://pressto.amu.edu.pl/index.php/psj/article/view/632/550. • Rutkowski M. 2003: <i>Nazwy na sprzedaż: o nazewnictwie na usługach marketingu</i>, „Onomastica XLVIII”, s. 239–254. • Rutkowski M., Skowronek K., 2004, <i>Media i nazwy</i>, Kraków. • Rymut K., 1999, <i>Nazwiska Polaków</i>, Kraków. • Rzetelska-Feleszko E., 2006, <i>W świecie nazw własnych</i>, Warszawa-Kraków. • Siwiec A. 2012: <i>Nazwy własne obiektów handlowo-usługowych w przestrzeni miasta</i>, Lublin: Wydaw. UMCS.

Przydatne słowniki:

- *Nazwy miejscowe Polski: historia, pochodzenie, zmiany*, red. K. Rymut, t. I-VI, Kraków 1996-2007.
- Rospond S., *Słownik etymologiczny miast i gmin PRL*, Wrocław 1984.
- Rymut K., *Nazwy miast Polski*, Wrocław 1980.
- *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, t. I – XV, Warszawa 1880-1895, 1902.
- *Słownik nazwisk współcześnie w Polsce używanych*, wyd. K. Rymut, t. I-X, Kraków 1992-1994.
- *Słownik imion współcześnie w Polsce używanych*, 1992- 1994, wyd. K. Rymut, Kraków.
- *Słownik staropolskich nazw osobowych*, t. I-VI, red. W. Taszycki, t. VII, z. 1-3, red. M. Malec, Kraków 1965-1987.
- *Wykaz urzędowych nazw miejscowości w Polsce*, t. I-III, Warszawa 1982-1984.